

колючого // Актуальные вопросы фармацевтической науки и практики. – Курск, 1991. – Ч. 1. – С. 198-199.

3. R.T. Konechna, Yu.T. Konechnyi, R.O. Petrina та ін. Obtaining and research of callus mass of *Gentiana lutea L. roots* // Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences : an intern. online j. — 2015. — P. 1490-1495.

4. Saracoglu, Iclal, et al. "Therapy with Medicinal Plants in Turkey (Past and Present) Therapy with Medicinal Plants in Turkey (Past and Present), 216-217, 1984." *Chemical & pharmaceutical bulletin* 46.4 (1998): 726-727.

5. Nese Kirimer, Tahir A. Suleymanov, Mine Kurkcuoglu, Hossein Nazemiyeh, Ayten S. Shukurova & Abolghasem Jouyban Essential Oil Constituents of *Phlomis pungens* Willd. from Azerbaijan, *Journal of Essential Oil Bearing Plants*, 20:6, (2018) 1492-1501

УДК: 615.1/2: 33 (075.8)

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ТА СПОЖИВАННЯ СТИМУЛЯТОРІВ ПЕРИСТАЛЬТИКИ В УКРАЇНІ

Герасимова О.О., Крикун В.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. В складі комплексної фармакотерапії багатьох захворювань шлунково-кишкового тракту широко використовуються препарати стимуляторів перистальтики. Вони швидко усувають клінічні прояви порушень моторної і евакуаторної функцій шлунка, кишечника і стравоходу, скорочують строки перебігу захворювань органів травлення, покращують якість життя хворого [2]. Враховуючи вищезазначене, актуальним є визначення можливостей, які надає фармацевтичний ринок України для вибору лікарських засобів (ЛЗ) даної групи, та попит на них серед населення.

Мета дослідження – визначення асортименту та обсягів споживання стимуляторів перистальтики в Україні у 2014-2017 роках.

Методи дослідження. Для аналізу асортименту та обсягів споживання стимуляторів перистальтики в Україні використовували дані системи дослідження ринку «Pharmexplorer» компанії «Моріон» (за станом на грудень 2014, 2015, 2016, 2017 років) щодо кількості їх міжнародних непатентованих назв (МНН), торгових найменувань (ТН) та роздрібних цін на ЛЗ [3].

Оцінку обсягів, структури та динаміки споживання стимуляторів перистальтики в Україні у 2014-2017 роках проводили за кількістю спожитих середніх добових підтримуючих доз (DDD) ЛЗ з використанням АТС/DDD-методології [1]. При проведенні дослідження для кожного МНН стимуляторів перистальтики розраховували показник «DDDs/1000 жителів/день» [1]. В ході дослідження були використані значення DDD ЛЗ за даними сайту ВООЗ (www.whocc.no) та офіційні дані Державної служби статистики України (www.ukrstat.gov.ua) щодо чисельності населення України у досліджувані роки.

Основні результати. Першим етапом даного дослідження став аналіз українського фармацевтичного ринку стимуляторів перистальтики.

Досліджувані ЛЗ були представлені в Україні у 2014-2017 роках в кількості 4 МНН (метоклопраміду, домперидону, ітоприду та мозаприду) та 32-35 ТН (див. таблицю 1). Найбільша кількість ТН у досліджуваній період встановлена для домперидону (18-20 ТН), найменша (1 ТН) – для мозаприду. Кількість ТН стимуляторів перистальтики з роками мала тенденцію до зменшення. Співвідношення ЛЗ вітчизняного та іноземного виробництва було практично однаковим у досліджуваній період. З роками встановлена тенденція до зменшення кількості препаратів стимуляторів перистальтики іноземного виробництва. Ітоприд та мозаприд були представлені тільки препаратами іноземних виробників.

Діапазон цін за упаковку представників стимуляторів перистальтики (метоклопраміду, домперидону та ітоприду), які були представлені декількома ТН на фармацевтичному ринку України, був широким для вибору ЛЗ як з позицій його ефективності та безпеки, так і економічної доцільності: 2014 рік – від 5,07 грн. до 321,69 грн.; 2015 рік – від 6,55 до 603,80 грн. ; 2016 рік – від 7,17 грн. до 671,10 грн.; 2017 рік – від 7,33 грн. до 655,30 грн. (див. таблицю 1).

Таблиця 1

Асортимент стимуляторів перистальтики на фармацевтичному ринку України у 2014-2017 роках

Міжнародна непатентована назва препарату	Кількість торгових найменувань препарату/роки				Співвідношення вітчизняних/іноземних торгових найменувань препарату/роки				Діапазон цін за упаковку препарату, грн./ роки			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Метоклопрамід	9	9	8	8	6/3	7/2	6/2	6/2	5,07-106,73	6,55-196,50	7,17-274,00	7,33-366,11
Домперидон	20	18	19	19	10/10	9/9	11/8	11/8	8,78-86,33	13,46-132,50	16,30-128,60	17,90-147,60
Ітоприд	5	5	5	4	0/5	0/5	0/5	0/4	66,17-321,69	100,70-603,80	63,90-671,10	63,30-655,30
Мозаприд	1	1	1	1	0/1	0/1	0/1	0/1	54,10	134,40	137,05	156,20

Обсяги споживання стимуляторів перистальтики в Україні за показником DDDs/1000 жителів/день протягом 2014-2017 років були на наступному рівні: 2014 р. – 0,973; 2015 р. – 0,964; 2016 р. – 1,029; 2017 р. – 1,154 і з роками зростали (див. таблицю 2). Виходячи з отриманих даних можна зробити висновок, що приблизно від 0,09 до 0,11 % населення України щодня приймали 1 DDD одного з стимуляторів перистальтики. За обсягами споживання серед стимуляторів перистальтики в Україні протягом 4-х років явним лідером був домперидон, що пояснюється значною кількістю генеричних препаратів, невисокою ціною за упаковку його ТН. Його споживання з роками варіювало, але в середньому становило 54 % від загального об'єму споживання стимуляторів перистальтики.

Обсяги та структура споживання (DDD/1000 жителів/день) стимуляторів перистальтики в Україні у 2014-2017 роках

Міжнародна непатентована назва препарату	DDD/1000 жителів/день / роки			
	2014	2015	2016	2017
Метоклопрамід	0,36	0,36	0,36	0,40
Домперидон	0,51	0,51	0,56	0,64
Ітоприд	0,063	0,068	0,089	0,089
Мозаприд	0,04	0,026	0,02	0,025
Всього	0,973	0,964	1,029	1,154

Висновки.

1. Більшість препаратів стимуляторів перистальтики у 2014-2017 роках була представлена в Україні в широкому асортименті, мала достатньо широкий діапазон цін за упаковку для вибору ЛЗ як з позицій його ефективності та безпеки, так і економічної доцільності. З роками кількість ТН препаратів даної групи мала тенденцію до зменшення.

2. Обсяги споживання препаратів даної групи в Україні у 2014-2017 роках за кількістю спожитих DDD з роками збільшились. За даним показником споживання провідні позиції займав домперидон.

Список літератури:

1. Вивчення споживання лікарських засобів за анатомо-терапевтично-хімічною класифікацією та встановленими добовими дозами (АТС/DDD-методологія): метод. рек / А. М. Морозов, Л. В. Яковлева, А. В. Степаненко [та ін.]. – Харків: Стиль-Издат, 2013. – 34 с.

2. Квитчатая, А. И. Выбор в аптеке ОТС-препарата, корректирующего дисфункцию ЖКТ / А. И. Квитчатая, В. А. Якущенко, А. Ф. Пиминов [Електронний ресурс] // Еженедельник АПТЕКА. – 2013. – №35 (906). – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/250682>

3. Система дослідження ринку лікарських засобів «Pharmexplorer» компанії «Моріон» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pharmstandart.com.ua>

УДК 579.663

БЮКОНВЕРСИЯ СУМШИ ТОКСИЧНЫХ ПРОМИСЛОВИХ ВІДХОДІВ У ПОВЕРХНЕВО-АКТИВНІ РЕЧОВИНИ *NOCARDIA VACCINII* ІМВ В-7405

Гершман А.Ю., Пирог Т.П.

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

Вступ. Незважаючи на те, що на теперішній час промислове виробництво мікробних поверхнево-активних речовин (ПАР) обмежується десятком кампаній [5], інтерес дослідників до цих продуктів мультифункціонального призначення зростає з кожним роком. Завдяки поверхнево-активним, емульгувальним властивостям, антимікробній та антиадгезивній активності ці